

Dossier actualiteit: 20/02: dag van de sociale rechtvaardigheid

Beste leerkracht,

Weet je niet waar te starten met wereldburgerschap? **Start eens te werken rond een actualiteit!** Vaak biedt de krant veel mogelijkheden om een discussie in de klas te starten en dit vervolgens te linken aan (digitaal) educatief materiaal.

Om je een handje te helpen, geven we in dit dossier handvatten om aan de slag te gaan rond sociale rechtvaardigheid. Woensdag 20 februari 2013 is de internationale dag van sociale rechtvaardigheid, perfect om ermee te starten dus!

Deze bundel bevat:

1. De Kleur Bekennen documentatiecentra
2. Achtergrondinformatie
3. Actualiteit
4. In de documentatiecentra van Kleur Bekennen...
5. Link met de invalshoeken van wereldburgerschap

De Kleur Bekennen documentatiecentra

In onze documentatiecentra ontleen je gratis educatief materiaal om te werken aan wereldburgerschap. Onze documentaristen geven advies, tips en suggesties om met het materiaal aan de slag te gaan.

Onze collectie is...

- **Actueel**

De informatie die in educatieve materialen zit moet actueel en relevant zijn. Daarom volgen onze documentaristen de laatste ontwikkelingen van pedagogische materialen op de voet. Archivering is een permanent aandachtspunt.

- **Uitgebalanceerd**

We willen dat onze collectie linkt aan de diverse invalshoeken van wereldburgerschap. We houden rekening met het ontwikkelingsniveau van de leerlingen en de onderwijssector.

- **Afgestemd op de verschillende doelgroepen**

Onze collectie is bestemd voor: leerkrachten uit de 3e graad basis- en secundair onderwijs, leerlingen uit het hoger secundair onderwijs, voor studenten uit de lerarenopleiding, uitgevers, educatieve aanbieders.

In **Antwerpen** ben je welkom in het Provinciaal Documentatiecentrum Atlas.

www.docatlas.be

Documentalist: Bernadette van Hissenhoven

Bezoekadres: Carnotstraat 110, 2060 Antwerpen, Tel: 03 338 71 66

Email: kleurbekennen@docatlas.be

Openingsuren:

Maandag	Gesloten
Dinsdag	9u00-19u00, tijdens de schoolvakanties tot 17u00
Woensdag	9u00-17u00
Donderdag	9u00-17u00
Vrijdag	9u00-13u00

In **Gent** ben je welkom in het Wereldcentrum.

<http://www.wereldcentrum.be>

Documentalist: Wim Vandenbussche

Bezoekadres (op afspraak!) : Paddenhoek 12, 9000 Gent, Tel: 09 233 75 46

Email: kleurbekennen.doc@oost-vlaanderen.be

Openingsuren :

Maandag	9u00-12u30 en 13u30-17u00
Dinsdag	9u00-12u30 en 13u30-17u00
Woensdag	9u00-12u30 en 13u30-17u00
Donderdag	Enkel op afspraak.
Bel voor een afspraak:	09/23 37 546
Vrijdag	9u00-12u30 en 13u30-17u00

Achtergrondinformatie

- **Wikipedia:** http://nl.wikipedia.org/wiki/Sociale_rechtvaardigheid
- **Kleur Bekennen:** <http://www.kleurbekennen.be/thema/artikel-sociale-rechtvaardigheid>
- **Online encyclopedie:** <http://www.encyclo.nl/begrip/Sociale%20rechtvaardigheid>

Actualiteit

- [HIV pillen te duur voor sans-papiers en OCMW](#)
- [Voorstel van Homans is inhumaan!](#)
- [10% minder tieners zwanger in 5 jaar tijd](#)
- [De morgen in beeld](#)
- [Week van de Lentekriebels stelt grenzen en weerbaarheid centraal](#)
- [The girl effect](#)

In de documentatiecentra van Kleur Bekennen ...

Basisonderwijs: fysiek materiaal

Afghanistan (Balch) : moederschap

Vande Voorde, Helga ; Debonnet, Jan. - Brussel : Studio Globo, 2011. - 19 p. + kalenderfoto - (Wereldreis;vol.)

Wereldreis brengt de realiteit achter de foto's van de wereldkalender van 11.11.11. Een verhaal brengt de foto tot leven, het tijdschrift brengt ook informatie over het land en duiding bij het centrale thema. Per graad vind je praktische lessuggesties die te gebruiken zijn in verschillende vakken. Deze aflevering gaat over moederschap in Afghanistan.

Because I am a girl. Op de bres voor het lot van meisjes wereldwijd

- Plan Nederland ; COS Nederland. - 2008.

Dit lespakket behandelt de levensomstandigheden van meisjes wereldwijd en met name in ontwikkelingslanden. Meisjes in ontwikkelingslanden hebben vaak een moeilijk leven. Meisjes hebben nochtans dezelfde rechten als jongens. Toch worden ze vaak niet op dezelfde manier behandeld als jongens. Miskend, mishandeld en misbruikt. Alleen omdat ze een meisje zijn. Met dit lespakket wil Plan Nederland leerlingen bewust maken van de levensomstandigheden van meisjes in ontwikkelingslanden en zich daardoor meer betrokken voelen bij die meisjes en hun rechten.

Boys & Girls: strategieën voor onderwijs aan jongens & meisjes in het basisonderwijs

Gurian, Michael ; Stevens, Kathy ; King, Kelley. - Helmond : Onderwijs Maak Je Samen, 2011. - 270 p., losse kaart vooraan in het boek

Dit werkboek is gebaseerd op eerder onderzoek van Michael Gurian naar de oorsprong en aard van genderverschillen in de klas. Het boek biedt leraren in het kleuter- en lager onderwijs praktische strategieën, lessen en activiteiten die zijn ontwikkeld om de unieke sterke punten van jongens en meisjes tot uiting te laten komen. Het boek omvat de belangrijkste studiegebieden en biedt beproefde technieken om leren aantrekkelijker te maken voor alle leerlingen, ongeacht het onderwerp.

Een betere wereld in 2015: een informatiepakket voor een werkstuk of spreekbeurt over de millenniumdoelen van de Verenigde Naties

de Ridder, Harry ; Bosman, Herman. - Centrum Voor Mondiaal Onderwijs. - Nijmegen : CMO, 2008. - 27 p., geïll. - (Scriptiepakket;vol.)

De scriptiepakketten van het Centrum voor Mondiaal Onderwijs zijn in de eerste plaats bedoeld als hulp voor leerlingen bij het maken van een werkstuk voor school. Ze zijn echter ook uitstekend geschikt als achtergrondinformatie bij bepaalde landen of thema's. Deze aflevering gaat over de millenniumdoelen. In deze "reis rond de wereld in acht millenniumdoelen" worden 10 halteplaatsen aangedaan, waarin steeds op locatie wordt beschreven hoe het er voorstaat met één van de millenniumdoelen. De millenniumdoelen worden zo op een heel concrete manier belicht.

Gelijk is niet hetzelfde

Cuypers, Annelies ; Severs, Michaël. - PCMD ; Wereldvrouwenmars ; Humanistische Jongeren. - Brussel : PCMD, 2005. –

Spelbord, spelregels, 6 pionnen, 1 dobbelsteen, 150 vraagkaartjes (30 per categorie), handleiding (76 p.)

Begeleidend materiaal: pedagogisch dossier

Het spel is een leuke instap om kinderen van 9 tot 12 op een ludieke manier genderbewust te maken in de klas, in de jeugdbeweging ... Het is opgesteld volgens het ganzenbordprincipe. Er zijn 2 moeilijkheidsgraden in de vragen. De thematiek past in de lessen niet-confessionele zedenleer, godsdienst, vakoverschrijdende projecten. De thema's zijn: thuis, school en werk, vrije tijd.

bijzondere momenten en ik ben een meisje, ik ben een jongen. Het spel is bedoeld voor 2 tot 6 personen maar voor gebruik in een grotere groep is het wel leuk om meerdere spelen te gebruiken. Bij het spel hoort een uitgebreid pedagogisch dossier. Hierin vind je tal van werkvormen en achtergrondinformatie.

Helden op sokken

Keuper-Makkink, Annie ; [ill.] Törnqvist, Marit. - ISBN13 978-90-451-0720-2 - Amsterdam : Querido, 2008 ; Antwerpen : Pax Christi Vlaanderen. - boek (116 p.), handleiding (52 p.))

Zus heeft tien broers, van Tien tot Eén. Elke dag als de zon opkomt gaan de broers op stap. Ze gaan op avontuur uit. Alle dagen blijft zus thuis en maakt spek met bonen. Op een dag vindt Zus het welletjes. Ze wil ook op avontuur. Eén is het met haar eens, Eén die zo mooi kan zingen. Altijd het hoogste lied. Op een nacht gaat zus samen met Eén en de kat op avontuur uit. Ze beleeft zelfs een groter avontuur dan haar broers ooit zouden durven dromen! En wat ze dan ontdekt... De handleiding, uitgegeven door Pax Christi, biedt verwerkingssuggesties waarbij er wordt gewerkt rond jongens en meisjes, rolpatronen, vooroordelen en de kracht van samenwerking.

Jongens/meisjesdingen

[Fotograaf] Immink, Matthijs ; [Ontwerper] Faber, Nathalie. - ISBN13 978-90-257-4446-5 - Haarlem : Gottmer/Becht, 2009. - [28] p., ill. - (Gottmer-peuterboekje;vol.)

In dit fotoboekje worden de clichés over typische jongensdingen en typische meisjesdingen met humor verbeeld of juist ontkracht. Vormgegeven als een boekje met eerste woordjes voor de allerkleinsten, maar eigenlijk vooral geschikt voor leerlingen vanaf de tweede graad van de lagere school. Het kan een aanzet zijn om na te denken en te praten over genderstereotypering.

Kleurenpracht: rondreis door de wereld van kleding

Legrand, Catherine. - ISBN13 978-90-5956-322-3 - 's Graveland : Fontaine Uitgevers, 2010. - 184 p., geïll.

Van de Vietnamese Hmong-tuniek tot de Afrikaanse Hause-boubou, via de huipiles van de Maya-vrouwen tot de Roemeense blousons: onze kleding toont wie we zijn. Kleurenpracht neemt je mee op een adembenemende reis door de wereld van textiel en kleding aan de hand van een prachtige reeks fotografische tweeluiken. Het illustreert hoe en wat onze ogen waarnemen: allereerst een silhouet, een houding of een gezicht, maar vrijwel tegelijkertijd ook details; in de kleding zoals de kwaliteit van de stof, de kleur, de dessins of in de afwerking. Met die dubbele blik die zowel het

geheel als het detail waarneemt, krijgt de kijker een indruk van hoe het kledingstuk is gemaakt en waarop het is geïnspireerd. De portretten in dit boek zijn geselecteerd op basis van het specifieke karakter van de kleding en de unieke tradities die ondanks de mondialisering nog steeds bestaan. Het gaat om dagelijkse kleding, en het merendeel van de mensen in het boek weeft, verft, naait en borduurt deze zelf.

Regen van woorden

Pinguilly, Y. ; Koenig, F.. - Oxfam Wereldwinkel. - ISBN 90-6942-086-4 - Den Haag : Novib, 2005. - Prentenboek

Dit boek speelt zich af in een dorp in Afrika. Hoofdpersoon is het meisje Niéléni. Zij moet haar moeder helpen met dorsen, water halen, hout zoeken, de was doen, het erf schoon houden en koken voor haar vader, de andere vrouwen van haar vader en hun zonen. Zij gaat niet naar school omdat zij 'maar' een meisje is en kan niet lezen of schrijven. Op een dag ontvangt ze een brief van haar oom en vroeg ze aan haar broers om die voor te lezen. Zij maakten haar belachelijk en probeerden haar mooie postzegel af te pakken. Toen ging Niéléni naar het oosten van het oosten, naar een grote boterboom die betoverd was, waarin ze besloot te blijven leven.

Van Baobab tot Bodhiboom - bovenbouw

Mundial Productions. - Tilburg : Mundial Productions, 2006. - cd-rom, prenten - (Mundial in de Klas)

Beide landen Senegal en Sri Lanka komen hier aan bod. De kinderen kunnen heel wat informatie opdoen via een verhaal, foto's, informatiefiches. Een speciaal hoofdstukje wordt aan de olifanten gewijd. Moeilijke of onbekende woorden worden verklaard. Kinderen kunnen verder aan de slag met weetvragen, doe-opdrachten, een liedje. De millenniumdoelstelling rond gelijkheid tussen jongens en meisjes komt doorheen de cd-rom aan bod. Je krijgt ook verwijzingen naar interessante websites.

Wie ben ik?

Brenifier, Oscar. - ISBN 90-76830-71-1 - Leuven : Davidsfonds, 2006. - veelv. gepag. - (FiloSofie voor kids;vol.)

De reeks Filosofie voor kids is een eerste kennismaking met filosofie. Voor kinderen die een heleboel belangrijke vragen in hun hoofd hebben over zichzelf, het leven en de wereld. Voor volwassenen die samen met kinderen op zoek willen gaan, nadenken en een dialoog willen

aangaan. Want kant-en-klare antwoorden vind je niet altijd!

Basisonderwijs: Films/ Reportages/ Documentaires

Education for all in Mali, Bangladesh, Yemen and Indonesia

- Ministerie van Buitenlandse Zaken Nederland. - Amsterdam : Gestolen Tijd, 2006. - dvd 30 min., handleiding 6 p.

Deze dvd (Nederlands gesproken) toont hoe het in vier landen (Mali, Bangladesh, Jemen en Indonesië) staat met 2 van de zogeheten millenniumdoelen namelijk onderwijs voor iedereen en gelijke kansen voor jongens en meisjes. Je krijgt te zien wat er sinds 1990 bereikt is en wat de hindernissen zijn in het bereiken van deze millenniumdoelen. In de handleiding vindt de leerkracht achtergrondinformatie en enkele tips/werkvormen om met de dvd in de klas aan de slag te gaan.

Meisjes, jongens: montage meisjes, jongens en reacties Groenhout

Van Gastel, Caroline ; Van Eyck, Saar. - Tara-arts [vzw] ; Atlas. - Brussel : Tara com, 2010. - dvd (14 min.)

Dvd gemaakt naar aanleiding van de tentoonstelling in Atlas 'Jongens en meisjes: bestemming bekend'. Antwerpse jongeren geven hun mening en stellen zich vragen over thema's als rolpatronen, gender, relaties en seksualiteit, homoseksualiteit. De dvd is bruikbaar als aanleiding voor een groepsdiscussie of andere activiteit rond gender en diversiteit. Op de (interactieve) website van Tara-arts staan andere filmpjes over gelijkaardige thema's. Tara-arts ontwikkelde deze website om jongeren uit de hele wereld met elkaar in contact te brengen rond bepaalde thema's. De bedoeling is dat ze elkaar en zichzelf via de ander beter leren kennen, begrijpen en accepteren.

Secundair Onderwijs: fysiek materiaal

40 maal anders

Landuyt, Martine ; Venmans, Achille [red.]. - Stedelijke Integratiedienst voor vreemdelingen vzw. - Oostende : Stad Oostende, 2006. - 96 p., ill.

Veertig Oostendenaars die hun roots niet in België hebben, vertellen over heimwee, over winnen en verliezen, over leven in een 'ander' land.

Achter de Spiegelbeelden. (H)erkennen van de creativiteit van ondernemende vrouwen in het Zuiden

Hillaert, Els. - Gent : Wereldcentrum vzw, 2008. - boek (94 p.), dvd

In "Achter de Spiegelbeelden" staat de vrouwelijke stem uit het Zuiden centraal. We krijgen 8 portretten van vrouwen die in hun dorp of regio met een onderneming gestart zijn, in een poging de armoede te bestrijden of om hun eigen positie en die van andere vrouwen te verbeteren. Dit levert 8 boeiende verhalen op over evenveel geslaagde projecten.

Het geheel is geïnspireerd door de millenniumdoelen. De dvd toont beelden en verhalen uit de gelijknamige tentoonstelling.

Afghanistan & de Taliban

De Cordier, Bruno. - ISBN13 978-94-6058-012-3 - Antwerpen : Luster, 2009. - 56 p.

De essentie is een verzameling miniboekjes waarbij elk boekje op ongeveer 50 pagina's alle relevante facetten met betrekking tot een actueel of ander interessant onderwerp op kernachtige wijze uiteenzet. De onderwerpen beslaan uiteenlopende terreinen en gaan van de kredietcrisis tot de islam, van vrijmetselarij tot de evolutietheorie, van Oost-Congo tot de klimaatcrisis. Afghanistan is natuurlijk veel meer dan de Taliban alleen. Maar deze laatste zijn wel de tegenpartij in een conflict waar de Lage Landen samen met verschillende andere Europese staten sinds enkele jaren actief bij betrokken zijn. Hoe zit die beweging, die bij ons vooral geassocieerd wordt met middeleeuwse fanatici, gruwelijke zelfmoordaanslagen en de mishandeling van vrouwen, eigenlijk in elkaar? Hoe is ze ontstaan, wat is haar ideologie en wie steunt haar? En wat zijn de omstandigheden die geleid hebben tot de opkomst, ondergang én de terugkeer van de Taliban? Bruno De Cordier maakte een gedetailleerd maar toegankelijk portret van deze beweging die een weerspiegeling is van de vaak tragische geschiedenis van Afghanistan.

Arganolie, het Marokkaanse goud?

BTC. - Brussel : BTC, 2010. - 29 p.

In Marokko is arganolie een traditioneel ingrediënt in de gastronomie en de huidverzorging. Sinds het einde van de jaren '90 hebben ook de Europese, Amerikaanse en Japanse consumenten ze ontdekt. Sinds een jaar of tien ontwikkelt er zich een industriële productie, als antwoord op de toenemende buitenlandse vraag. In 1996 begonnen de vrouwen zich in coöperaties te verenigen, om hun traditionele activiteit te beschermen en de sociaaleconomische ontwikkeling van de

plattelandsgebieden in stand te houden. Vandaag zijn er ongeveer 130 coöperaties, die meer dan 4500 vrouwen een regelmatig inkomen opleveren. De arganstreek heeft niet alleen een sociaal-economische dimensie maar speelt ook een belangrijke ecologische rol. Dankzij haar ligging helpt ze namelijk om de oprukkende woestijnvorming tegen te houden. Maar terwijl het arganwoud in het begin van de 20ste eeuw nog een oppervlakte van anderhalf miljoen hectare besloeg, is het nu met de helft gekrompen en vertegenwoordigt het nog maar 7% van de beboste oppervlakte van het land. Deze brochure schetst een beeld van de kansen en mogelijkheden en van de schaduwzijde van de productie van arganolie.

Download [hier](#)

Aya uit Yopougon

Abouet, Marguerite ; Oubrierie, Clément. - ISBN13 978-90-245-2679-6 - Amsterdam : Uitgeverij L, 2008. - 103 p., geïll.

We volgen het leven en welzijn van enkele personages uit de buitenwijk Yopougon die met elkaar verwant of bevriend zijn. Dat zijn de vriendinnen Aya, Bintou en Adjoua, hun ouders en vriendjes. Aya is toegewijd aan haar studies en speelt daarom de rol van observator en af en toe ook commentator bij de liefdesavonturen van haar twee vriendinnen. Dit stripverhaal geeft een verfrissend beeld van het dagelijks leven in Ivoorkust.

Aya uit Yopougon (2)

Abouet, Marguerite ; Oubrierie, Clément. - ISBN13 978-90-245-3069-4 - Amsterdam : Uitgeverij L, 2009. - 122 p., ill. - (Aya uit Yopougon;vol. 4)

Als de jonge Innocent vanuit Ivoorkust in Parijs aankomt, valt hij van de ene verbazing in de andere over het gedrag van de blanken én van de Ivorianen die er wonen. De overgang van het vertrouwde Yopougon, een volkswijk in een stadje in Ivoorkust, is levensgroot. Veel tijd voor verbazing en bezinning is er niet: hij moet aan de slag, er moet brood op de plank. Hij mist zijn vriendin Aya die ondertussen in Yopougon wordt lastiggevallen door een professor op de universiteit. Ze zint om wraak, maar er is meer dat om haar aandacht vraagt...

Because I am a girl. Op de bres voor het lot van meisjes wereldwijd

- Plan Nederland ; COS Nederland. - 2008.

Dit lespakket behandelt de levensomstandigheden van meisjes wereldwijd en met name in ontwikkelingslanden. Meisjes in ontwikkelingslanden hebben vaak een moeilijk leven. Meisjes hebben nochtans dezelfde rechten als jongens. Toch worden ze vaak niet op dezelfde manier

behandeld als jongens. Miskend, mishandeld en misbruikt. Alleen omdat ze een meisje zijn. Met dit lespakket wil Plan Nederland leerlingen bewust maken van de levensomstandigheden van meisjes in ontwikkelingslanden en zich daardoor meer betrokken voelen bij die meisjes en hun rechten.

Een betere wereld in 2015: een informatiepakket voor een werkstuk of spreekbeurt over de millenniumdoelen van de Verenigde Naties

de Ridder, Harry ; Bosman, Herman. - Centrum Voor Mondiaal Onderwijs. - Nijmegen : CMO, 2008. - 27 p., geïll. - (Scriptiepakket;vol.)

De scriptiepakketten van het Centrum voor Mondiaal Onderwijs zijn in de eerste plaats bedoeld als hulp voor leerlingen bij het maken van een werkstuk voor school. Ze zijn echter ook uitstekend geschikt als achtergrondinformatie bij bepaalde landen of thema's. Deze aflevering gaat over de millenniumdoelen. In deze "reis rond de wereld in acht millenniumdoelen" worden 10 halteplaatsen aangedaan, waarin steeds op locatie wordt beschreven hoe het er voorstaat met één van de millenniumdoelen. De millenniumdoelen worden zo op een heel concrete manier belicht.

Bloedmobieltjes : coltan in Congo

Nourhussen, Seada ; Stok, Jan-Joseph. - ISBN13 978-94-6022-146-0 - KIT Publishers, 2011. - 183 p. geïll.

Kleeft er bloed aan mijn mobiele telefoon? Het geweld in Oost-Congo wordt deels gefinancierd met de illegale opbrengst van grondstoffen voor mobiele telefoons, laptops, mp3spelers en digitale camera's. Journaliste Seada Nourhussen vroeg zich af of er bloed kleeft aan haar gsm. Draagt zij, al bellend, bij aan het dodelijkste conflict sinds de Tweede Wereldoorlog? Samen met fotograaf Jan-Joseph Stok zocht ze naar de oorsprong van de erts in haar mobieltje. Via Brussel, Kenia en Rwanda belandden Nourhussen en Stok bij de mijnen in Oost-Congo en Katanga. Daar ontmoetten ze kindarbeiders, verkrachte vrouwen, mijn directeuren, corrupte ambtenaren en activisten. In Bloedmobieltjes, Coltan in Congo vertellen zij over de economische oorlog die schuilgaat achter onze gadgets.

Bloei : zestig volksverhalen uit de hele wereld die van meisjes vrouwen maken

de Sterck, Marita. - ISBN13 978-90-8542-201-3 - Antwerpen : Meulenhoff-Manteau, 2010. - 295 p.

Verhalen die van meisjes vrouwen maken zijn bij ons te weinig bekend. De auteur brengt hier nooit verschenen verhalen en klassiekers uit de vijf continenten samen, zonder de ruwe randen en de pikante kantjes te verdoezelen.

De botsing der beschavingen en de strijd des geslachten

de Swaan, Abram. - Forum, Instituut voor Multiculturele Ontwikkeling. - ISBN 9067-3456 - Rotterdam : Uitgeverij Ger Guijs, 2006. - paperback, 39 p

In dit boekje zoekt de socioloog Abram de Swaan de verklaring voor de botsing van beschavingen binnen en buiten het Westen niet in de religie, maar in de verhoudingen tussen de seksen. Hij belicht daarbij de sleutelrol van onderwijs. Meisjes nemen steeds meer deel aan het onderwijs en verwerven zo een sterke sociale positie. Dat ondermijnt de ooit zo vanzelfsprekende superioriteit van mannen tov vrouwen. De machtsbalans verschuift. Dit proces heeft zich in het Westen over een loop van eeuwen voltrokken, en vindt nu schoksgewijs plaats in vele andere delen van de wereld. Dit leidt tot de huidige radicalisering van jongens en mannen. Angst voor verlies van de mannelijke superioriteitswaan, gecultiveerd in de godsdienst. De botsing der beschavingen is in feite een strijd tussen geslachten, volgens de auteur.

Feminisme

Stearman, Kaye. - ISBN 90-5661-643-X - Harmelen : Ars Scribendi, 2005. - p. 64, geïll. - (Politieke en economische systemen;vol.)

De reeks Politieke systemen behandelt verschillende organisatievormen: hoe deze vanaf het begin tot in de huidige vorm vanuit verschillende ideeën is ontstaan, hoe deze zich in de praktijk heeft ontwikkeld, en hoe dit systeem zich verhoudt tot de bevolking. Dit boek gaat in op de geschiedenis van het feminisme en op de geleidelijke invloed die het feminisme heeft gehad op samenlevingen over de hele wereld. Ook wordt ingegaan op de invloed van bewegingen als het fascisme en het communisme op het feminisme. Tot slot zullen de opkomst van de vrouwenemancipatiebeweging en het hedendaagse feminisme worden behandeld.

Gelijke rechten voor mannen en vrouwen?

Haughton, Emma. - ISBN 90-5566-154-6 - Harmelen : Ars Scribendi, 2006. - P. 32, geïll. - (Standpunten;vol.)

In de reeks STANDPUNTEN worden maatschappelijke kwesties aan de orde gesteld op een prikkelende manier, die uitdaagt tot debat. Aan de hand van provocerende citaten worden tegengestelde standpunten belicht. De heldere tekst beoogt een objectieve zienswijze, maar impopulaire meningen worden niet geschuwd. Dit boek gaat over de 'gelijke rechten tussen mannen en vrouwen'. Praktische taakverdeling of ouderwetse stereotypen? Carrière maken of ouder die er niet is? Evenwicht herstellen of discriminatie? Hebben mannen en vrouwen gelijke rechten?

Gender in de blender. Educatief pakket over genderdiversiteit en transgender

Frans, Erika ; [redacteur] Motmans, Joz ; [Eindredacteur] Van der Steen, Wivina. - Leuven : Dienst diversiteit en gelijke kansen, 2008. - 185 [+1] p.

Genderdiversiteit is een gevoelig thema. Diverse jongeren die afwijken van de gendernormen hebben ervaring met negatieve feedback, uitsluiting, pesten. Dit educatief pakket biedt materiaal om genderdiversiteit en transgender bespreekbaar te maken in het secundair onderwijs. Het wil jongeren confronteren met hun eigen gendernormen en met de wijze waarop ze daarmee omgaan. De bundel bevat 23 oefeningen waaruit de leerkracht kan kiezen naargelang de doelstelling, de doelgroep (ASO, TSO, BSO, multiculturele klas...) en de context. Zoekende jongeren kunnen terecht op de informatieve website www.genderindeblender.be. Daar is ook deze map te downloaden.

Gezocht : M/V in de les : een uitgewerkt lessenspakket gendereducatie voor leerkrachten

Bollen, Sophie ; Van Looy. - ISBN13 978-90-5487-657-1 - 1 ed. - Brussel : Vubpress, 2011. - 312 p., ill., cd-rom

Dit boek maakt leerkrachten vertrouwd met de voornaamste begrippen uit de genderstudies en levert ideeën om zelf met het thema 'vrouwen en mannen' aan de slag te gaan. Het boek is in de eerste plaats bedoeld voor leerkrachten geschiedenis, Nederlands en humane wetenschappen in de derde graad van het ASO-onderwijs, maar kan ook een inspiratiebron zijn voor lesgevers die in andere graden en onderwijsvormen rond het thema gendergelijkheid willen werken. Het boek bevat enkele kant-en-klare lessenreeksen om de leerlingen zelf te laten onderzoeken op welke

wijze gender vorm geeft aan het dagelijkse leven, de geschiedenis en de taal. Op de cd-rom staat printbaar lesmateriaal.

Jongens en meisjes... Bestemming bekend? Tentoonstelling over stereotiepe denkbeelden, vroeger en nu

Van Mieghem, Tom. - Atlas Publiekswerking. - Antwerpen : Stad Antwerpen, 2010. - veelv. gepag., ill.

'Jongens en meisjes... bestemming bekend' is een tentoonstelling, gemaakt door het Archiefcentrum voor Vrouwengeschiedenis, over mannelijkheid en vrouwelijkheid en vooral hoe de ideeën hierover veranderden tussen 1830 en nu. Ze toont eveneens hoe samen met die ideeën ook het concrete leven van mannen en vrouwen wijzigde. Deze educatieve map bij de tentoonstelling richt zich tot leerkrachten geschiedenis, moraalwetenschappen, psychologie... uit het secundair onderwijs, maar sommige oefeningen zijn ook bruikbaar in de lagere school. De behandelde thema's - het gezin, de school, het werk - zijn herkenbaar, wat het voor leerlingen gemakkelijker maakt om ze in perspectief te plaatsen en erover te reflecteren. De map bevat opdrachten, oefeningen, achtergrondliteratuur, een bibliografie en relevante websites.

Kleurenpracht: rondreis door de wereld van kleding

Legrand, Catherine. - ISBN13 978-90-5956-322-3 - 's Graveland : Fontaine Uitgevers, 2010. - 184 p., geïll.

Van de Vietnamese Hmong-tuniek tot de Afrikaanse Hause-boubou, via de huipiles van de Maya-vrouwen tot de Roemeense blousons: onze kleding toont wie we zijn. Kleurenpracht neemt je mee op een adembenemende reis door de wereld van textiel en kleding aan de hand van een prachtige reeks fotografische tweeluiken. Het illustreert hoe en wat onze ogen waarnemen: allereerst een silhouet, een houding of een gezicht, maar vrijwel tegelijkertijd ook details; in de kleding zoals de kwaliteit van de stof, de kleur, de dessins of in de afwerking. Met die dubbele blik die zowel het geheel als het detail waarneemt, krijgt de kijker een indruk van hoe het kledingstuk is gemaakt en waarop het is geïnspireerd. De portretten in dit boek zijn geselecteerd op basis van het specifieke karakter van de kleding en de unieke tradities die ondanks de mondialisering nog steeds bestaan. Het gaat om dagelijkse kleding, en het merendeel van de mensen in het boek weeft, verft, naait en borduurt deze zelf.

Made by Women : gender, de mondiale kledingindustrie en de beweging voor rechten van vrouwelijke arbeiders

[Eindredacteur] Ascoly, Nina ; [Eindredacteur] Finney, Chantal. - Nederland : Schone Kleren Kampagne, 2007. - 71 p., ill.

Zowat 85 % van de mensen die onze kleding naaien is vrouw. Wereldwijd werken er rond de dertig tot veertig miljoen vrouwen in de kledingindustrie. De problemen in de kledingindustrie zijn expliciet te verbinden met de zwakke positie van vrouwen. Ongelijke beloning betekent dat vrouwen meer kans lopen op ondervoeding en slechte huisvesting, en dat ze minder toegang hebben tot openbare voorzieningen als zuiver drinkwater en gezondheidszorg. Bovendien zijn vrouwen vrijwel altijd verantwoordelijk voor de zorg in het gezin, of de partner nu werk heeft of niet. Made by Women bevat twaalf profielen van vrouwenrechtenactivisten vanuit de hele wereld, die laten zien dat vrouwen steeds meer hun stem laten horen.

Methodiekendoos Jongeren Islam Gender

Azabar, Samira ; Heens, Rosalie ; Vandeperre, Elke ; Aznag, Khadija. - Motief vzw : Antwerpen, 2010.

De methodiekendoos bevat acht methodieken om met kleine groepjes moslimjongeren te werken rond hun zoektocht naar een islamitische identiteit. Deze zoektocht is een complex proces waarbij veel factoren een rol spelen. Zo is er de relatie met andere moslims, met leeftijdsgenoten en met familie, maar ook de negatieve beeldvorming over de islam. Verder zijn er discussies over wat een goede moslim is, het afbakenen van een eigen groep, het zoeken naar rolmodellen en betekenisvolle figuren uit de geschiedenis van de islam. Hoewel al deze factoren onderling met elkaar verbonden zijn, neemt elke methodiek één factor als invalshoek. Daarbij heeft Motief ervoor gekozen om bij elke methodiek specifiek aandacht te schenken aan de factor 'gender'. Talrijke onderzoeken wijzen immers uit dat de religieuze identiteit in belangrijke mate de beeldvorming over man/vrouw beïnvloedt. Elke methodiek bestaat uit een handleiding en werkmateriaal (kaartjes, werkbladen, affiches). De methodieken zijn geschikt voor moslimjongeren vanaf 14 jaar.

Paysannes et souveraineté alimentaire : quels enjeux?

Carracillo, Carmelina. - Bruxelles : Entraide et Fraternité, 2010. - 50 p.

Dat er nog steeds een ongelijkheid is tussen mannen en vrouwen en voornamelijk in het Zuiden, is geweten. Het zijn meestal de vrouwen die instaan voor de landbouw. Deze bundel bestudeert verder de belangrijke rol die deze vrouwen spelen in de lokale geglobaliseerde economie en de voedselzekerheid.

Prinsessen en players. Over rolpatronen en stereotypes

Yilmaz, Yasemin. - Brussel : Steunpunt Allochtone Meisjes en Vrouwen, 2008. - dvd, brochure (9 p.), 11 werkbladen

Deze bundel wil jongeren op een leuke manier doen stilstaan bij stereotiepe rolpatronen in man-vrouwverhoudingen en de manier waarop ze in hun leefwereld binnendringen. Naast een interactief dvd-spel bevat Prinsessen en Players ook elf educatieve werkvormen en een handleiding.

Soefi's : rituelen in het Midden-Oosten en de Balkan

Biegman, Niek. - ISBN13 978-90-6832-792-2 - Amsterdam : KIT Publishers, 2009. - 190 p. geïll.

De rijke soefitraditie heeft een belangrijke culturele component, vooral geuit in poëzie en muziek. De foto's in dit boek laten rituelen zien van enkele representatieve soefigenootschappen in de Balkan en het Midden-Oosten. Samen geven ze een zo accuraat mogelijk beeld van soefirituelen, met hun enorme variëteit in orde en uitbundigheid, intellectualisme en spontaniteit. Daarnaast geeft het boek informatie over hedendaagse soefipraktijken en over de positie van vrouwen. Foto's uit Bosnië, Herzegovina, Egypte, Kosovo, Macedonië en Syrië.

Verliefd, verloofd, getrouwd : educatieve box rond relaties en huwelijk in multiculturele context

-Steunpunt allochtone meisjes en vrouwen [SAMV]. - Brussel : SAMV, 2009. - 31 p. (cahier 1) + 31 p. (cahier 2) + 47 p. (cahier 3) + 7 p. (hl. 1) + 45 min. (dvd 1) + 7 p. (hl. 2) + 28 min. (dvd 2)

Deze educatieve box reikt sleutels aan om met jongeren en ouders te reflecteren over relatievorming en huwelijk in de multiculturele samenleving waarin ze leven. In het cahier 'Relatievorming komen achtereenvolgens aan bod: algemene factoren die een rol spelen in het

proces van partnerkeuze, enkele patronen van partnerkeuze en huwelijk bij jongeren van Marokkaanse en Turkse origine, factoren die een rol spelen bij partnerkeuze en de rol van ouders in dit proces. Het cahier Huwelijksmigratie tracht in eerste instantie inzicht te bieden in de verschillende factoren die meespelen in de keuze voor een partner uit de landen van herkomst. Het tweede deel richt zich op het verloop en de beleving van dergelijke huwelijken. Het cahier Methodieken & tips reikt handvatten aan om jongeren en ouders te motiveren na te denken over aspecten zoals kennismaking, partnerkeuze, rolpatronen, rol van de ouders, bi-culturele relaties, huwelijksmigratie, enz.. Aanvullend bij de cahiers werd educatief beeldmateriaal ontwikkeld. Dit bestaat uit: 2 DVD's met interviews in Marokko, Turkije en Vlaanderen met jongeren, ouders en koppels over liefde, huwelijk en migratie. De DVD's zijn een hulpmiddel om in Marokkaanse en Turkse zelforganisaties en jongerenwerkingen het thema 'relatievorming en migratiehuwelijk' in al zijn aspecten te bespreken. Hoewel de materialen zijn toegespitst op de specifieke situatie van Marokkaanse en Turkse minderheden, zullen veel van de inzichten en patronen ook opgaan voor andere minderheidsgroepen, mits rekening wordt gehouden met de specificiteit van die groepen zoals vb. hun migratiegeschiedenis.

Vrouwen en eerlijke handel

Azria, Dan ; [redacteur] Neyrinck, Florence. - Brussel : BTC, 2012. - 63 p., ill.

Wereldwijd staan vrouwen nog steeds niet op gelijke voet met mannen: ze verdienen minder, genieten niet dezelfde rechten en hebben minder toegang tot middelen en onderwijs. Dit is niet alleen oneerlijk, maar ook contraproductief. In de brochure Vrouwen en eerlijke handel toont het Trade for Development Centre (TDC) dat eerlijke handel een sterk wapen is dat zowel vrouwen als hun omgeving ten goede komt.. TDC belicht in deze brochure de situatie in Zuid-Amerika, Afrika en Azië en beschrijft in elk van deze regio's een aantal opmerkelijke fairtrade-initiatieven.

Het ware gezicht van de oorlog. Verhalen van vrouwen over hoop en overleven

Salbi, Zainab. - Oxfam i.s.m. Novib. - ISBN13 978-90-5956-226-4 - Nederland : Fontaine, 2007. - 255 p, geill. (foto's kleur en zwart-wit)

Oorlogen worden door mannen gevoerd, maar de slachtoffers zijn veelal vrouwen en kinderen. Over vrede wordt onderhandeld door mannen, zonder te luisteren naar vrouwen. In dit fotoboek vertellen vrouwen hun verhalen over de gruwelen van oorlog, over verkrachting en dood, over overleven en de veerkracht om weer op te staan en door te leven voor hun kinderen en zichzelf. Het boek telt negen hoofdstukken over de oorlogen in Bosnië-Herzegovina, Democratische Republiek Congo, Colombia, Afghanistan, Sudan, en Rwanda. Ieder hoofdstuk begint met de

geschiedenis van die oorlog; daarna volgen de getuigenissen van vrouwen uit die oorlog in hun eigen woorden, met indringende foto's en portretten, gemaakt door vakfotografen.

Secundair onderwijs: Films/ Reportages/ Documentaires

Accoucheuses nomades racines du désert

Meulders, Nicolas ; Thibaut, Dominique. - Yèlèma : asbl, 2007. - dvd, 52 min.

Vertrekkend van de rol en de competenties van de traditionele vroedvrouwen bij de Touaregs, toont deze Franstalige reportage ons ook heel wat andere aspecten van het leven van de Touaregs. Touaregs zijn voornamelijk veehouders, maar door de moeilijke levensomstandigheden trekken er hoe langer hoe meer, en vooral jongeren, naar grotere centra waardoor ze ook genoodzaakt worden te sedentariseren. Deze sedentarisering gaat niet probleemloos want dit eist van de nomaden het zoeken naar een evenwicht tussen hun culturele identiteit en een nieuwe levenswijze. Onrechtstreeks komen in deze video een aantal millenniumdoelstellingen aan bod: kinder- en moedersterfte, onderwijs, zuiver water, gezondheid.

Altiplano

Brosens, Peter ; Woodworth, Jessica. - EAN 5420051901630 - Bruxelles : Imagine Film, 2009. - dvd, 108 min. hld: 53 p.

Grace, een gevierde oorlogsverslaggeefster, doet na een vreselijk incident in Bagdad afstand van haar beroep. Wanneer Graces man in verdachte omstandigheden overlijdt in de Andes, besluit zij om ook af te reizen naar Zuid-Amerika. Daar aangekomen, ontdekt ze dat er een vete woedt tussen de vredige dorpelingen en een nabijgelegen kwikmijn. Grace ziet het als haar plicht om de wereld van beelden te voorzien over deze tragedie...Deze film brengt de gevolgen van de mijnbouw voor de inheemse bevolking in Zuid-Amerika in beeld. Open Doek maakte een educatief dossier bij deze film voor **16- tot 18-jarigen**. Een tweede dvd geeft ons een documentaire over de inheemse bevolking van de Ecuatoriaanse Andes en een over de exploitatie van een goudmijn in Peru.

Education for all in Mali, Bangladesh, Yemen and Indonesia

- Ministerie van Buitenlandse Zaken Nederland. - Amsterdam : Gestolen Tijd, 2006. - dvd 30 min., handleiding 6 p.

Deze dvd (Nederlands gesproken) toont hoe het in vier landen (Mali, Bangladesh, Jemen en Indonesië) staat met 2 van de zogeheten millenniumdoelen namelijk onderwijs voor iedereen en gelijke kansen voor jongens en meisjes. Je krijgt te zien wat er sinds 1990 bereikt is en wat de

hindernissen zijn in het bereiken van deze millenniumdoelen. In de handleiding vindt de leerkracht achtergrondinformatie en enkele tips/werkvormen om met de dvd in de klas aan de slag te gaan.

Enemies of Happiness

Mulvad, Eva. - Idfa's docschool. - 2006. - 52 min., handleiding 6 p. - (Werelddocumentaires;vol.)

In deze documentaire strijdt de jonge Afghaanse politica Malalai Joya voor een goede behandeling van vrouwen. Met gevaar voor haar eigen leven. Bij de documentaire hoort een handleiding met werkbladen voor de leerlingen.

Every Good Marriage Begins with Tears

Chambers, Simon. - Idfa's docschool. - 2006. - 52 min., handleiding 6 p. - (Werelddocumentaires;vol.)

In deze documentaire komen traditionele en moderne opvattingen met elkaar in botsing als een dochter weigert uitgehuwelijkt te worden door haar Bangladeshi vader. Bij deze film hoort een handleiding met werkbladen voor de leerlingen.

Indiscoop 2009

- Spoor ZeS. - Brussel : Broederlijk Delen, 2009. - handleiding: 59 p. geïll.; spelbord

Een producer van Bollywoodfilms wil een film maken over het leven van de inheemse volkeren in India. In een dorpje leerde de producer Tilak kennen, een krachtige en waardige vrouw en geraakt gefascineerd door haar levensverhaal. De spelers vormen verschillende filmploegen die in opdracht van de producer werken. Elke speler heeft een specifieke taak. Het is de bedoeling om het levensverhaal van Tilak juist in beeld te brengen. Aan het einde stellen de filmploegen hun eindresultaat aan elkaar voor.

Made in Egypt

- [comp.] Internationaal Film Festival Rotterdam. - EAN 8717903484906 - Amsterdam : De Filmfreak, 2012. - 3 dvd-video's ,Arabisch gesproken

Ter gelegenheid van de tentoonstelling Egypte Rijksmuseum van Oudheden, stelde het IFFR een box samen met bijzondere, hedendaagse cinema die in Egypte gemaakt werd. Vijf verschillende films bieden een alternatieve en kunstzinnige blik op Egypte dat recentelijk zo veel in het nieuws is.

Mama paysanne

Laurent, Alain. - Entraide et Fraternité, 2009. - dvd, 30 min.

In deze Franstalige documentaire maken we kennis met drie Congolese vrouwen uit de regio van de Grote Meren in Centraal Afrika. Deze boerinnen kunnen door hun harde werken, onuitputtelijke moed en vernuft, hun familie eten geven. Sterke vrouwen zijn het maar dit toch heel wat te verduren krijgen in een regio gekenmerkt door geweld en armoede. Ze hebben een voortrekkersrol op zich genomen en stimuleren andere vrouwen tot meer verzelfstandiging en ontwikkeling.

Meisjes, Vrouwen: interactief videoproject met jongeren van 15 tot 22 jaar over het thema gender

Van Gastel, Caroline ; Van Eyck, Saar. - Tara-arts [vzw]. - Brussel : Tara com, 2010.

Deze dvd is bedoeld als aanleiding voor een groepsdiscussie rond gender en diversiteit. De onderwerpen die aan bod komen zijn: meisjes 2010, gelijkheid man-vrouw, de nieuwe man, homoseksualiteit, nieuw in België, gelijke lonen, ode aan de vrouw. De filmbrief en de onderwerpen kunnen apart bekeken worden op deze dvd en op de interactieve website van Tara-arts. Tara-arts ontwikkelde deze website om jongeren uit de hele wereld met elkaar in contact te brengen rond bepaalde thema's. De bedoeling is dat ze elkaar en zichzelf via de ander beter leren kennen, begrijpen en accepteren.

My sis will be safe. Youth against FGM

- Pharos. - Hilversum : Tapes, 2009. - DVD 3 x 20 min

Vrouwelijke genitale verminking komt vooral voor in Afrika, maar ook in Maleisië, Indonesië en Irak. Volgens Unicef zijn er wereldwijd meer dan 150 miljoen meisjes en vrouwen besneden. Deze dvd bestaat uit 3 korte films die gebruikt kunnen worden door sleutelpersonen, gezondheidswerkers en andere professionals die in hun werk te maken hebben (of kunnen krijgen) met vrouwelijke genitale verminking. De films tonen jonge mensen in Ethiopië, Burkina Faso en Nederland en laat zien wat zij doen om anderen zover te krijgen om hun 'zussen' voor besnijdenis te behoeden. De dvd kan ook gebruikt worden in het beroepsonderwijs.

No Country for Young Girls? - Gehoorzaamheid of zelfstandigheid?

Basu, Nupur. - Arnhem : Lokaalmondiaal, 2008. - dvd 26 min. - (Life on the Edge;vol.)

In India is abortus op basis van het geslacht illegaal, maar tegelijkertijd zo wijdverspreid dat er, vooral in de welgestelde gebieden van India, veel meer jongens dan meisjes zijn. Vyjanthi wil weten of de omstandigheden voor jonge meisjes in de rest van India net zo slecht zijn als in haar eigen omgeving. Engels gesproken, Nederlandse ondertiteling

She changes the world

- Mama Cash. - Amsterdam : Mama Cash, 2006. - dvd (film 15 min. + 18 min. extra)

Deze dvd presenteert voorbeelden van initiatieven die een grote impact hebben op de positie van vrouwen in de samenleving. De geportretteerde vrouwen tonen hoe zij de wereld rechtvaardiger en vrijer willen maken. De 3 voorbeelden komen respectievelijk uit Irak (vrouwenrechten), Liberia (vrouwen op het platteland na de oorlog) en Jamaica (de strijd tegen verkrachting).

Three sisters -Doorvechten of terugkeren?

Heer, James. - Arnhem : Lokaalmondiaal, 2008. - dvd 26 min. - (Life on the Edge;vol.)

Jonge vrouwen uit Eritrea hebben in twee oorlogen gevochten en waren pioniers voor vrouwenrechten en werden 35 jaar lang als gelijken behandeld van de mannelijke strijders. Nu worden zij geconfronteerd met een leven in de dorpen waar meisjes worden besneden, vrouwen hun echtgenoten moeten gehoorzamen en kinderen worden uitgehuwelijkt vanaf hun twaalfde jaar. Ondanks een nieuwe wet ter bescherming van vrouwenrechten, zijn oude tradities nog steeds in gebruik. Commander Belainesh heeft het moeilijk om de behaalde rechten waarvoor ze letterlijk hebben gevochten, te behouden nu de mannen het niet meer nodig hebben. Zij zet zich nu in om haar dromen over vrijheid te laten uitkomen. Via workshops worden plattelandsvrouwen gestimuleerd om op te komen voor hun vrouwenrechten. Engels gesproken, Nederlandse ondertiteling

Women are heroes

[regie] JR ; [componist] Bart-Williams, Patrice ; [componist] Becker, Jean-Gabriel. - ISBN13 978-90-5849-952-3 - Parijs : Imagine, 2010. - dvd, 88 min.

Afwisselend Engels, Frans, Hindi, Khmer en Portugees gesproken

Ondertiteling: Nederlands, Frans

De auteur JR reisde naar sloppenwijken in Rio de Janeiro, Nairobi, Monrovia, Phnom Penh en Kashmir om er vrouwegezichten te fotograferen. De foto's benadrukken niet de armoede, maar de vitaliteit van de vrouwen. De immense afbeeldingen plakte hij in de sloppenwijken op muren, daken en zelfs treinen. Beelden van het project - het fotograferen van de vrouwen en het opplakken van de foto's - worden afgewisseld met interviewfragmenten, waarin sterke vrouwen over hun leven praten. Het idee is dat zij als rolmodellen een bijdrage leveren aan het zelfbewustzijn van vrouwen in sloppenwijken.

Leg de link met de volgende invalshoeken (klik op icoon):

Sociale
rechtvaardigheid

Onderlinge
afhankelijkheid

Diversiteit

